

1. sz. (recedet) pld.

Alkotmánybíróság
1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Tárgy: hiánypótlás
Ügyszám: IV/1637-1/2018

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1637-2/2018
Érkezett:	2018 JAN 02 03 jan 16
Példány:	3
Melléklet:	db
Kezelőiroda:	H

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott HUNGARO INVEST Energetikai és Nehézipari Generálkivitelező Kft. [redacted] a „felperes” vagy a „indítványozó”) az [redacted] („alperes”) ellen kártérítés megfizetése iránt folyamatban volt peres eljárást követően alul jegyzett és a peres eljárásban csatolt, jelen eljárásra is kiterjedő, az iratok közt elfekvő meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk dr. Bencze Bálint ügyvéd [redacted] útján az alábbi

hiánypótlást

terjesztjük elő (3 példányban) a törvényes határidőben a T. Alkotmánybíróság előtt IV/1637-1/2018 ügyszámon folyamatban levő ügyben, figyelemmel az általunk 2018.11.28-án kézhez vett hiánypótlási felhívásra.

Álláspontunk szerint alkotmányjogi panasz indítványunk az Abtv. 27.§ és 52.§ előírásainak mindenben megfelel, azonban azt jelen hiánypótlásunkban a felhívásnak megfelelően pontosítjuk.

Az Abtv. 27.§ szerint bírói döntéssel szemben alkotmányjogi panasszal akkor fordulhat az indítványozó az Alkotmánybírósághoz, ha (a) az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és (b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette.

Az Abtv. 52.§ (1) és (4) bek. szerint pedig az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia és az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.

(1) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeinek kimerítését a kúriai felülvizsgálat ténye igazolja.

(2) Határozott kérelem (a támadott bírói döntések pontos megjelölése)

Alkotmányjogi panasz indítványunk I. (kérelem) pontjában határozott kérelmet terjesztettünk elő, kérve a panaszban kifejtettek szerint a támadott bírói döntések meghatározott rendelkezéseinek megsemmisítését. Azonban azt az Abtv. 52.§ (1) bek. nek megfelelően az alábbiak szerint pontosítjuk, megjelölve, hogy a támadott bírói

határozatok pontosan mely részének Alaptörvénybe ütközését és ekként megsemmisítését kérjük.

- (a) Kérjük a **Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.399/2016/20-III.** számú részítéletének (a „**Jogerős Részítélet**”) alábbi rendelkezése Alaptörvénybe ütközésének megállapítását és ekként megsemmisítését:

„A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a tűzálló anyagok szállítására kötött szerződés teljesítésének lehetetlenülésére alapított kártérítési igény, valamint a pótmunkadíj iránti igény tekintetében a felperes keresetét elutasító rendelkezését helybenhagyja.”

E rendelkezés megsemmisítése természetesen kihat az elsőfokú ítéletnek a kereset elutasító rendelkezésére is, amely így nem rendelkezik jogerővel.

Ezzel szerves összefüggésben kérjük a Jogerős Részítélet indokolásának a fenti rendelkező részhez tartozó, alábbi része (18. oldal) Alaptörvénybe ütközésének megállapítását és ekként megsemmisítését:

A kár bekövetkezettének és összecszerűségének I. rendű alperesi vitatásából következően e kereseti kérelemmel összefüggésben a Ptk. 318. § (1) bekezdése szerint a szerződésszegésből eredő kártérítési felelősségre is irányadó Ptk. 339. § (1) bekezdésében, a Pp. 3. § (3) bekezdésében, 163. § (1) és (2) bekezdésében, valamint 164. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a kár bekövetkezettének – mint az általános polgári jogi kártérítési felelősség jogalapja körében releváns konjunktív feltételek egyikének –, továbbá a kár összecszerűségének bizonyítása is a felperesre hárult.

Az elmaradt haszon, mint kár bekövetkezte, összecszerűsége megállapításához nyilvánvalóan olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, ezért ezek vizsgálata a Pp. 177. § szerinti szakértői bizonyítást tesz szükségessé. A jelen per a pertárgy értékére tekintettel a Pp. XVI. fejezetében szabályozott kiemelkedő jelentőségű pernek minősül, a Pp. 386/J. §-a értelmében az elsőfokú bíróságot nem terhelte a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti, az 1/2009. (VI. 24.) PK vélemény 7. pontjában foglaltakra figyelemmel adott esetben a szakértői bizonyítás szükségességére is kiterjedő előzetes tájékoztatási kötelezettség a bizonyításra szoruló tényekre, a bizonyítási teherre, illetve a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményeire nézve.

A kár bekövetkezettének, összecszerűségének bizonyítására a felperes nem indítványozta szakértői bizonyítás elrendelését, kifejezetten úgy nyilatkozott (139. számú jegyzőkönyv), nincs erre irányuló bizonyítási indítványa, a rendelkezésre álló bizonyítékok alátámasztják követelését, további bizonyítás felvétele nem szükséges.

Mindezekre tekintettel a tűzálló anyagok szállítására vonatkozó szerződés teljesítésének lehetetlenülése miatti kártérítési igény elutasítását önmagában az a körülmény megalapozza, hogy a kár bekövetkezte és összecszerűsége körében ráháruló bizonyítási kötelezettségének a felperes nem tett eleget, érdemben helytálló ezért az elsőfokú bíróság ítéletének e kereseti kérelmet elutasító rendelkezése.

- (b) Kérjük a **Kúria Pfv.V.20.788/2018/13.** számú felülvizsgálati részítélete („**Felülvizsgálati Részítélet**”) alábbi rendelkezésének Alaptörvénybe ütközése megállapítását és ekként megsemmisítését:

„A Kúria a jogerős részítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartja.”

Ezzel szerves összefüggésben kérjük ezen felülvizsgálati részítélet indokolásának a fenti rendelkező részhez tartozó [66]-[69] pontjai Alaptörvénybe ütközésének megállapítását és ekként megsemmisítését.

(3) A bírói döntések sérelmezett rendelkezései Alaptörvénybe ütközésére vonatkozó érvek

(a) Indokolás hiánya

Amint azt indítványunkban kifejtettük, a Jogerős Részítélet azon az alapon utasította el felperesi keresetnek a tűzálló anyagok szállítására kötött szerződés teljesítésének lehetetlenülésére alapított kártérítési igényre vonatkozó részét, hogy az *„elmaradt haszon, mint kár bekövetkezte, összecszerülése megállapításához nyilvánvalóan olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik”* ezért annak vizsgálata szakértői bizonyítást tesz (tett volna) szükségessé. Mindazonáltal a Jogerős Részítéletből teljességgel hiányzik annak kifejtése, hogy milyen szakértelem lett volna szükséges (azaz milyen szakterületi kompetenciával rendelkező, mely szakterületen bejegyzett szakértő igénybevételére lett volna szükség), és ezzel összefüggésben miért lenne *„nyilvánvaló”* a különleges szakértelem szükségessége. Külön kiemeljük, hogy az elsőfokú ítélet (Székesfehérvári Törvényszék 15.G.40.108/2013/159. sz. ítélet) erre vonatkozó része szót sem ejtett semmifajta szakértői bizonyítás szükségességéről, azaz a másodfokú bíróság olyan kérdésben foglalt állást (kvázi elsőfokú bírósággént), amelyre vonatkozóan elsőfokú rendelkezés nem született.

Álláspontunk szerint a fenti bekezdésben dőlt betűvel jelzett „indokolás” nem minősül érdemi indokolásnak, az indokolási kötelezettség sérelmét jelenti, ami – a Kúria Felülvizsgálati Részítéletének e sérelmet fenntartó és megerősítő rendelkezéseivel [68] és [69] pont egyezően – sérti az Alaptörvénynek a tisztességes eljáráshoz való jogot deklaráló XXVIII. Cikk (1) bekezdését.

A T. Alkotmánybíróság 7/2013 (III.1.) [indokolás [34] pont], 20/2017 (VII.18.) [indokolás [26] pont] és 3375/2018 (XII.5.) AB határozataiban [indokolás [56] pont] kifejtette, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Kimondásra került, hogy a tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Nyilvánvaló, hogy az ügy lényegi körülménye a szakértői bizonyítás szükségessége. Annak pusztá deklarálása, hogy szakértői bizonyítás „kellett volna” az erre vonatkozó mindenfajta indok megjelölése nélkül, továbbá a szükséges szakértői kompetenciára való utalás teljes hiánya azt jelenti, hogy a jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező esetben nem ellenőrizhető a bíróságok mérlegelő tevékenységének elvégzése, és a bíróságok nem adtak számot saját meggyőződésük okairól, következtetésük menetéről. Ez pedig nyilvánvalóan ellentétben áll a tisztességes eljárás és ekként a jogbiztonság követelményével, különös tekintettel arra is, hogy a jelzett hiányosságok, jogsértések a bíróságok közhatalmi tevékenysége: a jogviták elbírálására való felhatalmazás keretében kifejtett tevékenység társadalmi ellenőrzésének elvégzését lehetetlenítik el.

(b) Előadhatóság sérelme (tájékoztatási kötelezettség)

Amint azt indítványunkban előadtuk, a bíróság azzal, hogy (sem első-, sem másodfokon) nem tájékoztatta felperest arról, hogy szakértői bizonyítást tart szükségesnek, elzárta felperest azon alapvető jogától, hogy ügyét ebben a körben előadhassa. (Megjegyezzük, hogy a Kúria részitéletének [67] pontja ebben a körben nem felel meg a valóságnak, iratellenes, ami a periratok tartalmával igazolt. Az elsőfokú eljárásban a 139. sz. tárgyalási jegyzőkönyvben ugyanis a bíróság korántsem arról tájékoztatta az indítványozót (ott felperesként), hogy szakértői kérdésnek tekinti a költségtételeket, csak arról, hogy bizonyítási indítványt lát szükségesnek előterjeszteni. Ebből azonban semmiképpen nem következtethető, hogy a bíróság egy adott kérdést szakkérdésnek tekint!)

Nem arról van tehát szó jelen esetben, hogy az indítványozó a T. Alkotmánybíróságtól a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatát kérné. Ezzel szemben álláspontunk szerint nyilvánvaló, hogy a régi Pp. 193.§-át és ezen keresztül a tisztességes eljárás elvét (Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bek.) alapjaiban sérti – sőt a Kúria saját, több ügyben is kifejtett álláspontjával is ellentétes (!) – az az eljárás, aminek eredményeként a peres fél csakis a jogerős ítéletből tudja meg, hogy a bíróság egy általa beterjesztett bizonyítékot (okirat) nem tekint „alkalmas bizonyíték”-nak és azzal szemben olyan bizonyíték beszerzését / bizonyítási eljárást tart szükségesnek, amelyről a felet nem tájékoztatja. Ugyancsak nem tudhatja a fél azt, hogy a bíróság saját megítélése szerint meddig terjed annak szakértelme, és mely kérdésben és mikortól tartja szükségesnek különleges szakértelem meglétét, azaz szakértő bevonását. Az erre vonatkozó tájékoztatás hiánya elzárja a felet attól, hogy ügyét érdemben előadhassa, előterjessze, ami a törvény előtti egyenlőség (Alaptörvény XV. cikk (1) bek.) és a tisztességes eljáráshoz való jog alapelveinek súlyos sérelmét valósítja meg. Ez pedig a bírói eljárás felülbírálata nélkül, kizárólag alkotmányjogi alapon és vetületben is igazolt és belátható.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése *expressis verbis* ugyan nem tartalmazza, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége (22/2014. (VII.15.) AB határozat, Indokolás [49] pont.) A **fegyveregyenlőség elvének lényege** pedig, hogy az ügy szempontjából jelentős nyilatkozatokhoz és **bizonyítékokhoz** való hozzáférés, valamint az **észrevételek** bíróság előtti **előadhatósága** mindkét fél számára biztosított legyen (3100/2015. (V.26.) AB határozat, Indokolás [115] pont).

A T. Alkotmánybíróság több határozatában is kimondta, hogy a jogállam alapértékének sérelme önmagában is megalapozza valamely jogszabály, illetve a jogállamiság, jogbiztonság követelményét sértő bírói döntés (rendelkezés) alkotmányellenességét. A fegyveregyenlőség elvének kifejtett és igazolt sérelme pedig természetesen okozza a jogbiztonság – konkrét alkotmányértő egyedi bírói határozat révén megvalósuló – sérelmét.

(c) Rendes jogorvoslati lehetőség elzárása

Amint azt az indítványban kifejtettük, a Jogerős Részítélet olyan okra alapítottan utasította el az indítványozó, mint felperes keresetét (a tűzálló anyagok szállítására kötött szerződés teljesítésének lehetetlenülésére alapított kártérítési igényre vonatkozó részében), amelyeket az elsőfokú ítélet¹ nem tartalmazott és amelyekkel szemben a rendes jogorvoslat így nem volt biztosított. Felperes indítványozónak csak a Jogerős Részítélet indokolásából jutott először tudomására, hogy a bíróság – mérlegelő tevékenysége keretében – az általa előterjesztett okirati bizonyítékokat elégtelennek értékelte (és az indokolás hiányosságai folytán máig sem tudható, hogy ezt mi okból ítélte így) és az is, hogy a bíróság szakértő kirendelését / eljárását tartotta volna szükségesnek (továbbá indítványozó, mint a per felperese előtt máig sem ismert, hogy milyen szakterületen jártas szakértő közreműködését tartotta (volna) szükségesnek a bíróság, mivel e tárgykörben az indokolás súlyosan és alapjogsértően hiányos).

Vitán felül áll, hogy bíróság mérlegelő tevékenysége (mely bizonyítékot fogadott vagy nem fogadott el, milyen bizonyítékot hiányolt) és indokolása (a mérlegelés elveiről, a meggyőződés okairól, következtetés menetéről, oksági összefüggésekről szóló érdemi tájékoztatás) hiányosságai folytán csak a fellebbezés, mint rendes jogorvoslat biztosított volna az indítványozó felperes részére megfelelő, adekvát és hatékony jogvédelmet, mivel csak a rendes jogorvoslat: a fellebbviteli eljárás keretében van lehetőség a bizonyítékok felülmérlegelésére. A felülvizsgálat során, mint rendkívüli jogorvoslati eljárásban ilyen lehetőség nincs, azt a törvény kizárja.

Azzal tehát, hogy az okirati bizonyítékok figyelmen kívül hagyása és a szakértői bizonyítás szükségessége körében a Fővárosi Ítélőtábla elzárta az indítványozó felperest a rendes jogorvoslattól (mivel csak a másodfokon hozott, Jogerős Részítéletben szerepel először a szakértői bizonyítás hiányára, illetve az okirati bizonyítékok mellőzésére vonatkozó kitétel), kifejezetten alaptörvényi garanciális rendelkezést: a jogorvoslathoz való jogot (Alaptörvény XXVIII cikk (7) bek.) és ezen keresztül a tisztességes eljáráshoz való jogot (Alaptörvény XXVIII cikk (1) bek.) sértette meg. Ebből pedig értelemszerűen következik a jogbiztonság és a törvény előtti egyenlőség értéktartalmú alapelemeinek sérülése is.

(d) Jogegységi döntés hiánya

A jogegységi döntés hiánya kapcsán érveinket az indítványban kifejtettük, azt itt ismételni nem kívánjuk. Pusztán annyit jegyzünk meg, hogy az a tény, hogy a Kúria egyik ítélkező tanácsa egy eljárási jogi jogkérdésben (azaz nem a mérlegelés körébe eső kérdésben, hanem kifejezetten jogi szakkérdésben) eltér a Kúria egy másik ítélkező tanácsának korábban közzétett határozatban elfoglalt álláspontjától, a jogkereső közönség számára bizonytalanságot eredményez: elveszik az az igazodási pont, amely alapján az ügyek intézésének várható menete prognosztizálható lenne. A jogegységi eljárás éppen azt a célt szolgálja, hogy ilyen esetekben az ítélkezés egységessége biztosított legyen. A Kúria tanácsainak ilyen esetekben álláspontunk szerint nemcsak a Bszi. rendelkezései, mint ágazati szabály

¹ Székesfehérvári Törvényszék 15.G.40.108/2013/159. sz. ítélet

alapján, de a jogbiztonság és jogállamiság alkotmányos követelményei alapján is kötelessége lett volna a jogegységi eljárás lefolytatása. A jogegységi eljárás hiánya így az Alaptörvény XXVIII cikk (1) bek. szerinti tisztességes eljáráshoz való jogot, illetve a törvény előtti egyenlőség elvét (Alaptörvény XV. cikk (1) bek.) sérti.

Álláspontunk szerint a fenti (3)(a-d) pontokban megjelölt egyes konkrét alaptörvényi rendelkezést sértő elemek a konkrét, speciális alaptörvényi rendelkezések megsértésén keresztül egyenként is, de összességükben különösen sértik a tulajdon biztonságának alapvető (Alaptörvény XIII. cikk (1) bek.), mivel az alapjogi sérelem révén felperes indítványozót jogos tulajdonától: a kereseti követelésének érvényesítése révén részére járó vagyontól fosztották meg. Mindezen jogsértések pedig összességükben sértik az Alaptörvénynek az alapvető jogok általános védelmére vonatkozó rendelkezését (I. cikk (1) és (3) bek.) is.

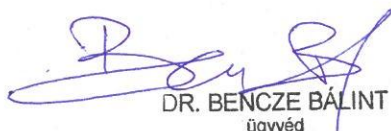
- (4) A fenti (1-3) pontokban és az indítványban kifejtettekkel álláspontunk szerint megfelelően igazoltuk az alkotmánybíróági eljárás feltételeinek fennállását (Abtv. 52.§ (4) bek.).
- (5) Noha álláspontunk szerint korábban a per folyamán csatolt ügyvédi meghatalmazás kiterjed a jelen (Alkotmánybíróság előtti) eljárásra is, a hiánypótlási felhívásnak megfelelően csatoljuk a kiegészített meghatalmazást (2018.11.30).

Egyben felhívom szíves figyelmüket, hogy a T. Alkotmánybíróság honlapján „hatáskörök, eljárások” menüpont alatt található ügyvédi meghatalmazás minta továbbra is (azaz annak 2018.12.28. napján elérhető verziója) az ügyvédségről szóló 1998. évi XI. törvényre (Üt.) hivatkozik, miközben azt mára már felváltotta az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Üttv.).

Budapest, 2018. december 28.

Tisztelettel:

Hungaro Invest Kft.
képviselőjeként:

DR. BENCZE BÁLINT
ügyvéd

